

Verslag Symposium Meldpunt Kinderporno op Internet 22 juni 2006, Felix Meritis Amsterdam

Op 22 juni jl. organiseerde het Meldpunt Kinderporno ter ere van haar 10 jarige verjaardag een symposium over kinderporno op Internet. Het Meldpunt greep deze gelegenheid aan om met diverse partijen, zoals politie, kinderrechtenorganisaties, INHOPE, ISP's, overheid, politieke partijen en wetenschappers, gezamenlijk te bespreken hoe kinderporno en seksueel misbruik van kinderen beter kunnen worden bestreden.

Opening

Het symposium wordt ingeleid door de dagvoorzitter Ria Bremer.

Presentaties

Christophe Vroom

De voorzitter van het bestuur van Meldpunt Kinderporno heet alle gasten welkom en richt een speciaal dankwoord tot de sponsor van het symposium, KPN. Ook dankt hij de sponsors die het Meldpunt in de dagelijkse operatie financiële steun bieden.

Christine Karman

Als bestuurslid en medeoprichtster van het Meldpunt richt Christine een woord van dank aan de oprichter van het Meldpunt, Felipe Rodriguez. Hij kan vandaag vanwege gezondheidsredenen helaas niet bij het symposium aanwezig zijn.

Liesbeth Groeneveld

De coördinator van het Meldpunt Kinderporno geeft een korte presentatie over het Meldpunt, haar werkzaamheden, procedures en kinderporno op het Internet. Liesbeth stelt dat aan iedere kinderpornografische afbeelding het misbruik van een kind ten grondslag ligt en dat zelfs nadat het fysieke misbruik is gestopt het misbruik niet ophoudt voor de slachtoffers doordat de bewijzen ervan voor altijd op het Internet zullen rondzwerven. Kinderporno is het ultieme bewijs van een misdaad waarbij een kind is betrokken en beeldt de seksuele exploitatie van een kind af. Het Meldpunt heeft in de 10 jaar van haar bestaan ruim 32.000 meldingen behandeld. Opvallend is de toename van het aantal spam-meldingen met kinderporno de laatste jaren. Het Meldpunt constateert tevens dat de vraag naar voorlichting voor veilig gebruik van Internet blijft toenemen. Het Meldpunt heeft daartoe een website ontwikkeld, www.surfsafe.nl, waar zowel ouders als kinderen informatie kunnen vinden over veilig internetgebruik.

Cormac Callanan

De bestuursvoorzitter van INHOPE (internationale organisatie van meldpunten) geeft het belang aan van zijn organisatie en internationale samenwerking bij de bestrijding van kinderporno op Internet. De doelstellingen van Inhope worden tijdens deze presentatie benadrukt:

- Adequaet en snel handelen bij een melding.
- De aangesloten meldpunten werken met 'best practice standards' en moeten daaraan voldoen.
- Het Inhope-netwerk van meldpunten uitbreiden en nieuwe meldpunten ondersteunen.

Bij de oprichting van Inhope in 1999 bestond de organisatie uit 10 meldpunten, anno 2006 zijn dat er 25.

De werkzaamheden van INHOPE en haar meldpunten zijn van groot belang: in 2005 ontvingen de aangesloten meldpunten meer dan 534.000 meldingen. Hiervan bestond 28% uit kinderporno-meldingen. Helaas neemt het aantal meldingen nog steeds toe.

Theo Noten

Theo Noten werkt voor Ecpat Nederland en is bestuurslid van Meldpunt Kinderporno. Een verscheidenheid aan partijen heeft volgens Theo de verantwoordelijkheid iets te doen om kinderen en jongeren te beschermen. Met deze partijen doelt hij op onder meer: overheden, ondernemingen, internationale organisaties, maatschappelijke organisaties, ouders en opvoeders en niet in de laatste plaats de jongeren zelf.

Volgens Theo is de aanpak nu vaak versnipperd en gebeurt het slechts op beperkte schaal of projectmatig. Een structurele 'multistakeholder' aanpak is nodig.

Daarbij moet centraal staan dat kinderen en jongeren niet in eerste instantie consumenten zijn die zoveel mogelijk communicatieverkeer moeten genereren, maar individuen met het recht op bescherming tegen misbruik en uitbuiting.

De veiligheid en het recht van kinderen en jongeren op bescherming moet centraal staan. Nu gestreefd wordt om de digitale kloof tussen de verschillende delen van de wereld te overbruggen, is dit een extra uitdaging, zeker in gebieden en landen waar ICT nog in de kinderschoenen staat en er daar nog weinig of niets geregeld is. Hier kan de internationale gemeenschap en het internationale bedrijfsleven een positieve bijdrage leveren door veiligheid en bescherming van kinderen als kwaliteitscriterium te hanteren bij de ontwikkeling van nieuwe producten of markten.

Paul Griffiths

Paul Griffiths is Victim Identification Group Leader voor de Engelse organisatie CEOP. Deze organisatie realiseert een holistische aanpak door middel van internationale samenwerking. De politie, het bedrijfsleven, de overheid, gespecialiseerde welzijnsorganisaties en andere organisaties werken samen bij de aanpak van seksueel misbruik van kinderen en het beschermen van kinderen en jongeren tegen seksuele exploitatie – van de e-wereld tot de echte wereld. CEOP richt zich op voorlichting aan jongeren en kinderen om ze te beschermen tegen seksuele exploitatie door campagnes en het ondersteunen van meldpunten (www.thinkuknow.co.uk).

Bescherming van kinderen en het identificeren van slachtoffers op foto en film is van groot belang, aldus Paul – “We moeten de kinderen identificeren om ze op te kunnen sporen en de misbruikers aan te pakken zodat verder misbruik kan worden voorkomen.”

Paul Griffiths lanceert een aantal nieuwe gezichtspunten:

- CEOP spreekt over afbeeldingen van seksueel misbruik in plaats van kinderporno. Porno suggereert dat het vrijwillig is en geaccepteerd en daar is bij kinderporno absoluut geen sprake van. Het woord kinderporno kan ook in het voordeel werken van de misbruikers omdat het een bepaalde legitimiteit aangeeft.
- De uitdrukking 'sekstoerist' moet veranderen in reizende kindermisbruiker – het woord sekstoerist is te onschuldig en geeft niet aan wat er echt plaatsvindt.

Ruud Bullens

Ruud Bullens, senior consultant van de Waag en hoogleraar kinder- en jeugdpsychologie, gaat in zijn presentatie in op de vraag: wie zijn de kinderporno-downloaders?

Uit een onderzoek is gebleken - steekproef onder 72 kinderporno-downloaders - dat een groot deel van hen (60 %) hoog scoort op één van de vijf gedefinieerde ontwikkelingspaden:

- 1) Intimiteits- en sociale vaardigheidstekorten;
- 2) Vervormingen op het gebied van seksuele scripts;
- 3) Emotionele dysregulatie;
- 4) Antisociale attitude;
- 5) Multipiele dysfunctionele tekorten.

Concluderend kan gesteld worden dat *downloaders* van kinderporno vooral intimiteitdefecten hebben of onvoldoende in staat blijken te zijn hun emoties te reguleren. Kijken naar kinderporno is voor hen een uitlaatklep om hun emotionele eenzaamheid “op te lossen”, dan wel hun negatieve emoties ongedaan te maken. Tot slot zijn er degenen die iets “pedofiel(erig)s” hebben.

Er kan wel onderscheid gemaakt worden tussen twee groepen downloaders:

Er is een grote groep problematische kinderporno *downloaders*, die zich mogelijk óók schuldig maakt aan contactmisbruik. Maar er is ook een aanzienlijke groep die ‘minder’ problematisch in elkaar steekt en zich niet zal overgeven aan contactmisbruik. Het is daarom belangrijk dat er zorgvuldige

diagnostiek komt om de specifieke behandelbehoefte van DEZE *downloader* van kinderporno te bepalen!

Jos Buschman

Jos Buschman is als psychodidacticus en geaccrediteerd polygrafer werkzaam bij de Mesdag Kliniek. Jos Buschman heeft met behulp van de polygraaf (leugendetector) onderzoek gedaan naar het scala van delictgedrag van seksueel delinquenten en welke plaats kinderpornografisch beeldmateriaal binnen het spectrum van seksueel misbruik inneemt. Hij baseert zijn presentatie op twee onderzoeken die hij heeft uitgevoerd. De uitslagen van het tweede onderzoek werden als primeur op het symposium gebracht.

Een aantal opmerkelijke bevindingen die zowel door het eerste als tweede onderzoek werden bevestigd is:

- Kinderporno downloaders lieten eerder seksueel afwijkend gedrag zien dan dat ze met surfen naar kinderporno op het Internet begonnen.
- Kinderporno met kinderen onder de leeftijd van 12 jaar heeft de voorkeur.
- Kinderporno met solitaire meisjes en seks tussen meisjes heeft de voorkeur op de andere combinaties van seksen.
- Kinderporno waarin volwassen mannen participeren kent een duidelijke voorkeur.

Kevin Perry

Kevin Perry is maatschappelijk werker en onderzoeker. Zijn bijdrage gaat over educatie van maatschappelijk werkers als belangrijk middel om seksueel misbruik van kinderen tegen te gaan. Hij roept op tot betere scholing van maatschappelijk werkers, omdat er volgens hem nu nog te veel zaken verkeerd worden beoordeeld met mogelijk vreselijke gevolgen voor het kind.

Uit vergelijkend onderzoek naar het Engelse en Deense maatschappelijk onderwijs blijkt dat de educatie aan maatschappelijk werkers om seksueel misbruik te herkennen sterk verbeterd moet worden. Daarnaast wijst hij op het belang van staff screening in scholen, kinderopvang en andere instellingen waar kinderen en jongeren verblijven.

Francine Lamers

Francine Lamers is bijzonder hoogleraar preventie en hulpverlening op het gebied van kindermishandeling aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en coördinator Kinder-en Jeugdtraumacentrum. Haar presentatie gaat over de invloed van seksueel misbruik op het kind. Seksueel misbruik is een traumatische ervaring voor de meeste kinderen. Als er bovendien nog gefotografeerd en/of gefilmd is tijdens het seksueel misbruik dan komt er geen eind aan het misbruik omdat foto's voor altijd op het Internet rond blijven zwerven. De wetenschap dat een foto/film overal kan opduiken is niet te verteren voor een kind en geeft het gevoel dat zijn of haar 'veiligheid' niet meer wordt gegarandeerd. Hoe verwerk je dat het altijd mogelijk is dat er 'ergens' iemand zich zit te verlustigen aan jouw foto? De hulpverlening heeft daar nog geen goed antwoord (= therapie) op. De volgende zaken zijn daarom hard nodig:

- Onderzoek betreffende de effecten van 'misbruikt worden' voor de productie van kinderpornografie.
- Onderzoek naar goede behandelingsvormen voor kinderen die voor pornografie zijn misbruikt

Francine sluit haar presentatie af met artikel 39 van het verdrag voor Internationale Rechten van de Mens: *'It is the duty of the Government to provide rehabilitative care for victims of Violence'*.

Remco Pijpers

Remco Pijpers is werkzaam voor de Stichting Mijn Kind Online/KPN en spreekt over internetgedrag van pubers en hun ervaringen op het Internet. Hij heeft als primeur de eerste resultaten van een onderzoek uitgevoerd met de Rutgers Nisso Groep. Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in digitale jeugdcultuur.

Een aantal uitkomsten:

- 'Nieuwe seksuele revolutie' (1 op de 4 jongens zegt cyberseks te hebben gehad, 1 op de 5 meisjes).
- 35% zegt het afgelopen jaar een vervelende seksuele ervaring op Internet te hebben opgedaan.
- 17 op de 1000 jongens en 24 op de 1000 meisjes tussen 12 en 18 hebben wel eens iets seksueels gedaan voor de webcam uit verwarring of omdat ze overgehaald of gedwongen werden.
- Voornamelijk meisjes tussen 12 en 14 vinden het moeilijk 'nee' te zeggen tegen seksuele verzoeken op Internet.

Conclusie van Remco is: "We moeten als samenleving meer willen investeren in mogelijkheden om kinderen een veilige omgeving op Internet te bieden. Kinderen willen ook online worden 'gezien'. We moeten jongeren versterken in hun (digitale) vaardigheden en ze leren hoe ze 'fakers' op Internet leren herkennen, wat hun (seksuele) grenzen zijn en hoe die te bewaken en daarbij moeten wij hun digitale jeugdcultuur niet veroordelen."

Debat

Het levendige en soms emotionele debat bestond uit een uur discussie over de volgende thema's:

- Internetproviders die kinderporno verspreiden zijn medeplichtig!
- ALLE middelen zijn gerechtvaardigd (onder meer infiltratie door de politie onder valse voorwendselen) om toegang te krijgen tot de moeilijk toegankelijke internetsites waar kinderporno wordt aangeboden/verhandeld!
- Zijn wetgeving en strafmaat in Nederland afdoende?
- Geeft Nederland wel genoeg uit aan de bestrijding van kinderporno en de hulpverlening aan kinderen?

Een aantal meningen en uitspraken uit het debat hebben we opgetekend:

"Nederland wil voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Er wordt te weinig geld uitgegeven aan de bestrijding van kinderporno."(Chris Groeneveld)

"Nederland houdt niet van haar kinderen." (Francine Lamers)

"Er zou meer contact met bedrijven en Internet Service Providers moeten zijn als sturende factor. De overheid moet meer een leidende rol op zich nemen en bedrijven aanspreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid." (Liesbeth Groeneveld)

"Ik heb me de afgelopen jaren proberen in te zetten voor de strijd tegen kinderporno op Internet. Er is een hartenkreet die ik naar jullie wil doen: Voer alsjeblieft die lobby op want de Tweede kamer zit te slapen. Ze doen niks, ze verwerpen zelfs moties waarin wordt voorgesteld dat ieder jaar Kinderporno op de agenda komt. Ik heb jullie nodig in de strijd, trek aan de bel, stuur brieven, verzin petitie en onderneem actie want anders krijgen we het nooit op de politieke agenda." (Arda Gerkens, SP)

"De politieke prioriteit die dit thema zou hebben, moet vertaald worden in geld en middelen. We moeten álles over hebben voor de bescherming van kinderen." (Theo Noten)

"Ik ga binnenkort praten met de grote providers om te komen tot een beleid waarbij bijvoorbeeld websites met kinderporno geblokkeerd kunnen worden. Ook zou slachtoffer hulp opgezet moeten worden. Wellicht dat er een maatschappij brede werkgroep kan worden opgezet door minister Donner." (Chris Groeneveld)

"Kinderporno is een 'No Go Area' met de boodschap: je hebt er niets te zoeken. Als je er komt zullen er zware gevolgen zijn." (Jos Buschman)

"We moeten een universeel woord gaan gebruiken dat kinderporno omschrijft en beter weergeeft. Men moet niet vergeten dat achter elke kinderporno foto een kind zit dat geleden heeft onder seksueel geweld en wiens afbeeldingen voor altijd op Internet rondwaren. Daarom lijkt de term 'abusive image(s)' beter toepasbaar." (Kevin Perry)

“Men moet zich bewust zijn van het feit dat de afbeeldingen van kinderporno tot stand zijn gekomen door een misbruiker die zijn daden fotografeert. Het idee voor een dergelijk kind dat die foto's op het Internet rondzwerven is mentaal een enorme belasting.” (Liesbeth Groeneveld)

“Waarom koppelen we geen Download Overdraagbare Aandoening aan de bestanden en adressen die we al kennen? Waarom komen we niet tot een controleerbaar virus dat zich in de computer van de downloader nestelt en vervolgens door justitie traceerbaar is? Hoe snel zullen we dan netwerken kunnen oprollen? En hoe snel zullen de downloaders in Nederland die sites niet meer bezoeken omdat de prijs voor hen eindelijk te hoog is geworden?” (Jos Buschman)

“De Minister heeft een tijd geleden toegezegd dat mensen die veroordeeld worden voor zedendelicten geen werkstraffen worden opgelegd. Er staat 4 jaar vrijheidstraf op. Maar wat gebeurt er in de praktijk: er wordt zelden een vrijheidsstraf opgelegd. Dat is niet uit te leggen aan de slachtoffers van seksueel misbruik. Want iedereen moet zich realiseren dat achter elk kinderpornografie plaatje seksueel misbruik van een kind ten grondslag ligt. Daders horen gestraft te worden. Minister van Justitie, Donner zou (ook al is de rechtelijke macht in Nederland onafhankelijk) de rechterlijke macht daarop aan moeten spreken.” (Chris Groeneveld)

“Gooi die straffen omhoog, het gaat niet alleen om de plaatjes op internet maar om het seksueel misbruik dat er achter zit.” (Ruud Bullens)

Conclusie

De algemene conclusie van het debat is dat er voor Nederland op alle terreinen van de bestrijding van kinderporno nog veel te doen is.

Een paar hoofdzaken:

- Overheid moet zich beter bewust zijn van het probleem en meer geld en middelen uittrekken tegen de bestrijding van kinderporno.
- De uiteindelijke uitvoering van de strafmaat is niet afdoende.
- Meer onderzoek is gewenst naar de kinderporno downloader.
- Meer onderzoek is gewenst naar de juiste behandeling voor seksueel misbruikte kinderen die tevens gefotografeerd of gefilmd zijn.
- Overheid moet een actievere houding aannemen als het gaat om de aanpak van bestrijding van seksueel misbruik van kinderen.
- Er moet kritisch gekeken worden naar opleidingen waar mensen worden opgeleid om met kinderen te werken en seksueel misbruik van kinderen en hoe daarmee om te gaan in het curriculum op te nemen.
- Er moet meer geld ter beschikking komen op alle fronten.

Kortom: Het was een leerzame dag die hopelijk de start zal geven voor een betere samenwerking en aanpak van een van de ergste zaken die een kind kan worden aangedaan: seksueel misbruik.